

Amikor a törülköző lassan a földre csúszott, hirtelen fülledt levegő árasztotta el a szobát, és kint vadul locsogni kezdett az eső –

P. S. Bár a kulcsmásolatot magával vitte, Petrovics nem állított be többé hozzánk. Londonba ment, ahonnan két-három nap után továbbutazott Skóciába, s a barátnőm nyakán élt, míg Z. ki nem hajította. Mi hazajöttünk M.-mel, amikor letelt a fél évre szóló ösztöndíjunk. Hamarosan kedves levelet kaptam Iristől. Közömbös hangon válaszoltam rá. Néhány hét múlva az egyetem uszodájában megismerkedtem egy Vigh Noémi nevű lánnyal. Orvosi javaslatra kezdett el úszni; lassan teljesen felépül a balcsontéből.

Szabó Szilárd

„ÚGY PRÓBÁLJA...”

Úgy próbálja megközelíteni
a pozitívát, negatív irányból,
mintha mondana valamit a tárgyról,
amit igyekszik elfelejteni,

és mert úgyis elhull, felejtethi,
ha már, hogy őrizze, kivett a tárgyból
csak annyit, amennyit tud az irányról:
c maradékkal közelítheti.

Az üres tüköropozíciók
haszna a táv, középen átmenettel
a magon, mely vonz, majd továbbbereszt.

A didaktikus magyarázatok
hiányát őrzi itt a gondolatjel,
s szemben az egyenlőszárú kereszt.

„KÉPZELHETŐ VAJON...”

Képzeltető vajon egy olyan élet,
amely annyira irracionális,
hogy ha valamihez rögzülne, máris
tagadni kezdi a pusztaság kísérlet?

S vajon ha kívül hagyja mindenét, mert
éppúgy vonzza a semmi eziránt is,
mi az, amit lebegésével átvisz
oda, ahol egy pontot még elérhet?

De ha egy átok miatt mégse tudna
a perem-övezetből kiszakadni,
ahol a magra vissza-visszarúgva

kell minden mást a súrlódásra hagyni,
vajon egy ilyen sziszifuszi munka
meddig képes a választ halogatni?

Miskolczy Ambrus

BARÁT VAGY ELLENSÉG? SCOTUS VIATOR ÉS MACARTNEY ELEMÉR

Két vélemény Erdélyről, Magyarországról és Romániáról*

A magyar közvélemény nagy részében Robert William Seton-Watson (1879–1951) ellenségként él, míg Carlile Aylmer Macartney (1895–1978) igazi barátként. Sőt van, aki magyarnak hiszi, vagy ha nem, akkor olyan bensőségesen emlegeti Macartney Elemérként, mint gyermekkori íróinkat, Verne Gyulát és May Károlyt. És többen kérdezik: mikor rehabilitálják? – miután az alamuszi propaganda, hű cinkosával, a tudatlansággal, fasiszta hírébe keverte. Viszont Seton-Watson, azaz ahogy először írói nevén megismerték: Scotus Viator, az utazó skót magyar körökben elsősorban rossz érzéseket ébreszt, mert bajkeverő, erkölcstelen agitátorként él sokak emlékezetében

* A nagyrészt ismeretlen levéltári és kéziratári forrásokra (Public Record Office – London, Kew; School of East-European and Slavonic Studies; Bodleian Library – Oxford) épülő munkám előtanulmány. A Teleki-alapítvány támogatásával készült. Az angliai forrásokat a British Council által biztosított tanulmányutam során tártam fel. Majdani célom Robert William Seton-Watson és Carlile Aylmer Macartney elemzett erdélyi tanulmányainak a kiadása, bővebb bevezetővel. Miután a levéltári lelőhelyeket készülő forráskötetemben majd megadom, ezen alkalommal csak a többször említett fontosabb munkák címét jelzem: Ránki György: TALÁLKOZÁSAIM MACARTNEY ELEMÉRREL. *Élet és Irodalom*, 1978. 28. sz.; Hugh Seton-Watson: CARLILE AYLNER MACARTNEY. 1895–1978. *Proceedings of the British Academy*, LXVII. 1981; Hugh and Christopher Seton-Watson: THE MAKING OF A NEW EUROPE. Meuthen – London, 1981; Péter László: SCOTUS VIATOR ÉS A „MAGYAR KÉRDÉS” AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ ELŐTT. *Gesta Hungarorum III*. Szerk. Saáry Éva, Steinmann Judith. Zürich, 1990. Ezen az úton is őszinte hálámat fejezem ki Christopher Seton-Watsonnak kutatásaim segítségével, a bensőséges eszmecseréért, és megköszönöm Péter Lászlónak, hogy gyűjteményéből rendelkezésemre bocsátotta C. A. Macartney 1977-i személyes tapasztalatokra épülő, emlékirat jellegű referátumát, amelyet az angol–magyar történészkonferenciára készített.